

JELÉNLET

Mozgó Egészségügyi Pont az ormánsági Sósvertikén

SZÖVEG ÉS KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

RENDELŐ NÉGY KERÉKEN

Gyimesi Sándor fájós térdé miatt rendszeresen látogatja a telemedicinás rendeléseket. Úgy érzi, itt tényleg foglalkoznak vele és jó kezekben van, korábban más tapasztalatai is voltak. Térdét valószínűleg műteni kell, ami azért lenne fontos, mert fájdalmai miatt a téli tűzifa előkészítése már több hónapos munkát jelent számára

Magyarország leghátrányosabb helyzetű településeinek egyharmada nem rendelkezik állandó háziorvosi szolgálattal, egyötödük esetében pedig a praxis tartósan betöltetlen, miközben az érintett területen élők egészségi állapota elmarad a hazai átlagtól. Ezekből a falvakból az alapvető orvosi ellátásért közösségi közlekedéssel csak többórás utazással lehet eljutni, amely komoly anyagi megterheléssel és szervezéssel jár. A problémákra reagálva a Magyar Máltai Szeretetszolgálat már 2021 őszén elindította a telemedicina szolgáltatását, a program viszont tavaly márciusban lépett szintet, ekkor kezdték meg működsüküket a Mobil Egészségügyi Központok. Az azóta eltelt egy évben folyamatosan vonják be a hátrányos helyzetű falvakat, jelenleg már több mint negyven településen több ezer beteghez jut el a szervezet telemedicinás szolgáltatása.

Orsós Gábor, a sósvertikei közmunkaprogram koordinátora. Hónapok óta gondolkodott rajta, hogy „jó lenne már megtudni így harminc felett, hogy milyen állapotban vagyok. Örülök, hogy a mai vizsgálatok alapján úgy tűnik, nincs baj”

Orsós Anita légúti panaszai miatt kért időpontot a rendelésre. Képpünkön az orvos megnyugtató diagnózisát hallgatja, valószínűleg csak enyhe megfázásról van szó

◆ A program pillérei a Máltai Egészségpontok és a Mobil Egészségügyi Központok. A Máltai Egészségpontok Magyarország legszegényebb térségeiben jöttek létre, az ötből három Északkelet-Magyarországon (Litke, Nyírkáta, Szalonna), kettő pedig a Dél-Dunántúlon (Hirics, Zalakomár). Az Egészségpontok a program regionális szervezését végzik. Az itt dolgozó koordinátorok a hátrányos helyzetű településeket járva személyes megkeresések és tájékoztató anyagok terjesztése révén, a Felzárkózó Települések program helyi munkatársaival együttműködve toborozzák a pácienseket.

„Az első rendelést megelőző héten lakossági fórumot rendezünk a Jelenlét Pont munkájában tevékenykedő kollégákkal és a polgármesterrel. Itt részletesen bemutatjuk a programot, elmondjuk, hogy milyen vizsgálatokra számíthatnak, és mi a bekerülés menete. Minden esetben kiemeljük, hogy az általunk megadott időpontok betartása rendkívül lényeges, hiszen azt szeretnénk, hogy mindenki sorra kerülhessen az adott rendelésen. A tájékoztató után vércukor- és vérnyomásmérést végzünk, hogy kiszűrjünk, kik azok, akiknek az értékeik alapján is fontos, hogy az első rendelésre bekerüljenek” – osztja meg a telemedicinás program alapvetéseit Rády Katalin, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat hiricsi Egészségpontjának vezetője a körzetéhez tartozó ormánsági Sósvertikén.

A Baranya megye déli részén, a Dráva mentén fekvő Ormánság az ország egyik legszegényebb régiója, a jellemzően százötven-kétszázötven lelket számláló falvak többsége elszigetelt, a környező kisvárosokba – Sellye és

Vajszló – is körülményes az eljutás tömegközlekedéssel, komolyabb vizsgálatokért Pécsig kell utazni. „Meglátásom szerint, a nehézkes közlekedés mellett a másik probléma az, hogy az itteniek nagy része az egészséggel kapcsolatos alapvető információkkal és tudással sem rendelkezik, nem tudják felmérni, hogy mi az az állapot, amelyben már orvos vagy mentő segítségét kell kérni. Tavaly márciusban az első rendelésen egy tizennégy éves hiricsi fiatal életét mentettük meg telemedicinás diagnosztikával, aki lázról és mellkasi fájdalomról panaszkodott. Állapotfelmérése után azonnal mentőt hívtunk hozzá, a pécsi klinika intenzív osztályára került, ahol atípusos tüdőgyulladással kezelték két hétig” – mondja Rády Katalin.

A hiricsi Egészségpont tavaly március 6-án kezdte meg működését, 13-án volt az első telemedicinás rendelés a faluban. Májustól kezdve rendszeresen vonnak be új településeket a környékről, jelenleg Hirics mellett Drávaiványi, Kísszentmárton, Lúzsok, Piskó és Sósvertike lakosai vehetik igénybe a máltaiak telemedicinás rendelését a térségben.

„Hiricsen a lakosság több mint felét vontuk be sikeresen a programba, Sósvertikére viszont különösen büszke vagyok, mivel augusztusban országos szinten hozta a legjobb számokat: rendelésenként hat-hét pácienszt láttunk el úgy, hogy akkor még hetente rendeltünk a százötven lakost számláló faluban” – mondja az Egészségpont vezetője. Hozzáteszi, hogy a kis lakosságú falvakban nem feltétlenül indokolt hetente rendelni, és az is igaz, hogy van, ahol az emberek érdeklődése ennél csekélyebb.

A Máltai Szeretetszolgálat telemedicinás rendelésein modern műszerekkel egybekapcsolva EKG-t készítenek, boka-kar indexet is mérnek

A sósvertikei telemedicinás csapat (balról jobbra): Zieglerné Farkas Emília betegújszervező, Farkas Alex Achilles regionális egészségügyi asszisztens, Rády Katalin Máltai Egészségpont-vezető (Hirics), Herdlein Krisztina telemedicinás asszisztens

Sósvertikén pályázati forrásokból egy új orvosi rendelőt alakított ki az önkormányzat a polgármesteri hivatal épületében. Ilyenkor – vagyis, ha van a betegek fogadására alkalmas épület egy faluban – a vizsgálóba telepítik a diagnosztikai eszközöket és műszereket a szervezet munkatársai, egyébként a teljes értékű rendelővé átalakított furgonokban zajlik a rendelés. A máltai telemedicina nagy előnye, hogy a mozgó rendelők jobban felszereltek, mint egy átlagos házi orvosi rendelő. „EKG-t csinálunk, boka-kar-index vizsgálatot is tudunk végezni, amellyel az érszűkület kockázatát mérjük fel, vér- és vizeletvételre is van lehetőség, a különböző vizsgálókamerákkal a bőrelváltozásokat diagnosztizáljuk, a gyerekek esetében streptococcus-tesztet végzünk, és az eredménynek megfelelően gyógyszert írunk fel nekik.”

A központban lévő orvosok laptopon kapcsolódnak a rendeléshez, az összes – szakápolók segítségével végzett – vizsgálatot valós időben látják, a betegekkel webkamerán keresztül kommunikálnak. Az EKG eredménye azonnal megjelenik az adatbázisban, a sztetoszkóp is digitális, az orvos úgy hallja a páciensek lélegzetét, mintha a helyszínen ülne. A vizsgálatok után diagnózist állítanak fel, beutalót, recepteket írnak.

Rády Katalin szerint a rendszer lényeges eleme, hogy „a felnőttek szív-és érrendszeri megbetegedéseit fel lehet ismerni és megfelelően kezelni, a gyerekek pedig a megbetegedés esetén minél hamarabb megkapják a legmegfelelőbb gyógyszert. Ez azért is lényeges, mert így őrizhető meg legjobban hosszú távon az egészségük. Fontos elem még programunkban az utánkövetés

is: ha beutalót kap egy beteg, a kollégánóm kéri meg számára az időpontot a szakrendelőtől, felhívja a páciens, és tájékoztatja, hogy mikor hová kell mennie. Megkérdezi, hogy kell-e segítség az utazáshoz, ha igen, akkor beszélünk a Jelenlét Pontnál dolgozó kollégákkal, akik tudnak ebben segíteni. A szakrendelés után visszarendeljük a beteget, hogy a kapott információkat át tudja beszélni a mi orvosunkkal is, aki segít megválaszolni a páciens állapotát érintő kérdéseket.” ♦

A telemedicina hatékonyságának ereje a stabil, szélessávú internetkapcsolatban és a kifogástalan műszaki állapotú diagnosztikai eszközökben rejlik. Ezért a mozgó rendelők saját, fedélzeti internettel rendelkeznek, az autókön hivatásos sofőr szolgál azért, hogy a drága felszerelés minden alkalommal biztonságosan célba érjen.

A Mobil Egészségügyi Központokat modern logisztikai háttér szolgálja ki. A Bicskén létrehozott, idén január végén átadott ezerhétszáz négyzetméteres épületben az egészségfejlesztési programhoz kapcsolódó orvosi laboratórium, személyre szabott gyógyszerellátási központ, valamint a telemedicinás orvosi ellátás és gyermekszemészeti szűrővizsgálatok koordinálásához szükséges irodai és logisztikai háttér található. A telemedicinás autók is minden esetben a bicskei bázisról indulnak bevetésre.

KÉP ÉS SZÖVEG –
MOHOS ZSÓFIA

Húsvéti öntözés

A nap első sugaraival érkezünk a falu központjába

Éjszaka kettő óra volt húsvéthétfő hajnalán, amikor Kupuszinán sétáltam az utcán, és távoli trombitaszót hallottam. A Vajdaság nyugat-bácskai részén elhelyezkedő magyar szórványtelepülésen az egyik legjobban várt ünnep a húsvét: hallottam már korábban éjszaka öntözni induló zenészekről, viseletes leányokról, így boldog voltam, hogy végre én is ott lehetek.

Azért vált szokássá az éjszakai öntözés, mert volt idő, amikor tiltották

A keményített alszoknyákban nem lehet leülni, viselésük kényelmesnek nem mondható

A Kupuszinai Fúvószenekar

Húsvéti tánc

- ◆ A hívek nagypénteken elénekelik a passiót, megemlékeznek Krisztus szenvedéseiről és kereszthaláláról, majd nagyszombaton feltámadási körmeneten vesznek részt éppúgy, mint másutt. Hétfőn kezdetét veszi a húsvéti locsolkodás, vagy ahogyan a kupuszinaiak mondják: öntözés. A hajnali órákban a hatodik, hetedik és nyolcadik osztályos fiúk a rezesbandával együtt locsolni indulnak a tőlük két évvel fiatalabb lányokhoz, akik népviseletben, ajándékkal várják őket, majd együtt, a szülők kíséretében reggelig táncolva járkák végig a falut. Az idősebb fiúk szintén kora reggel kelnek útra leány ismerőseiket öntözni. Ezt közülük is sokan hangszerrel, énekszóval kísérik.

Mulatás a lányos háznál

Nem mindegy, melyik szoknya meddig ér

Öntözés dezodorral

Tánc az udvarban

Azon az éjszakán mindenkinél előbb érkeztem az első lányos házhoz. Keményített szoknyák kerültek elő a szekrényből, melyekből számos darabot kötözték a leány derekára. Felülre a „deliny” szoknyát, amely még a dédi mamáé volt. Mire a hajfonat elkészült, a rezesek már egészen közel fújnak. Izgatottan hallgatóztunk, vajon mikor érnek a közelbe? Hirtelen csönd lett, de csak egyetlen feszült pillanat telt el, majd a legények, mielőtt beléptek volna az udvarra, elzengték a „Nyisd ki babám, az ajtót...” kezdetű éneket. Ilyenkor nem illik a leánynak rögtön ajtót nyitnia, csak kis várakozást követően. Az ajtó kitérülte után következett az öntözés, de csak szagos vízzel vagy dezodorral, hogy ne menjen tönkre az értékes viselet. Majd a látogatók betértek a házba, ahol megvendégtették őket. A házi süteményekkel együtt régi

családi történetek is előkerültek. A továbbindulás előtt a fiú húzatott egy nótát a rezesbandával, táncra perdültek az udvaron, ahol a szülők is láthatták őket, majd együtt mentek tovább, ki-ki a párját kísérve.

A rezesbanda fáradhatatlanul fújta egész éjjel a nótákat, keresztül-kasul bejártuk az egész falut. Mire megvirradt, a hatodik lányos házat érintettük, kissé összefagyva, álmosan. Végül a nap első sugaraival együtt érkeztünk a templom előtti térre, ahol a szokásokhoz híven már egy kis nézősereg is összegyűlt. A fiatalok néhány táncal még megörvendeztettek bennünket, mielőtt a nép szétszéledt volna.

Jó volt megtapasztalni, hogy ilyenkor Kupuszinán a templomon belül és kívül egyszerre történik a feltámadás. ♦

SZÖVEG –
TEIMEL ALEXANDRA

Nincs Hold, ha nem nézed?

Szerettem volna megismerni *Havas Julit*, az intelligens és pimaszul provokatív írónőt, aki által betekinthessem az orvoslás kulisszái mögé, és belecsöppenhettem egy romantikusnak aligha nevezhető szerelmi történetbe. Aztán találkoztam a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház pulmonológiai osztályának vezetőjével, *dr. Szalai Zsuzsannával*, aki nem más, mint az én Havas Julim.

♦ – **A történet a koronavírus-járvány idején játszódik, és egy zúrós életű kamasz lányból lett felelősségteljes doktornő a főszereplője. Az álnévre azért volt szükség, mert a főhős maga az író?**

– Nem teljesen, de nyilván a főszereplővel osztozom néhány gondolatban, mondjuk úgy egyharmad részben. Mivel orvosként is publikálok, célszerűbb volt ezt a két irányt szétválasztani. Az első novellám megjelenésekor került szóba a névválasztás. Hirtelen ötlet volt – talán összefüggött erdélyi származásommal –, a havasokra gondoltam, így lettem íróként Havas Juli. Egész életemben nagyon sokat olvastam, tanultam, és mindig orvos szerettem volna lenni. De ott motoszkált bennem az írásvágy is, azonban a munka és a család mellett nem volt erre lehetőség. Ma már a gyerekeim felnőttek, és a munkában elértem mindent, amit szerettem volna, így teret tudtam adni ennek a régóta vágyott hobbinak. Írótanfolyamokra jártam, és nagyon hasznosnak találtam mindent, amit tanultam, mert segített megtalálni, hogy merre is induljak. Aztán a járvány idején megszületett a *Nincs Hold, ha nem nézed* című könyvem, amelynek főhőse: *Kertész Anna*.

– **„Egy reggel a szüleim közölték, hogy elviselhetetlen viselkedésem minden határon túlment, ezért úgy döntöttek, hogy át kell költöznöm a nagyanyámhoz...” A diák Annának komoly magatartási, tanulási problémái voltak. Te is zabolátlan tini voltál?**

– Én nagyon jó tanuló, rendes gyerek voltam. Kamaszos túltengéseim kimerültek abban, hogy felhangosítottam a zenét, és énekeltem. Imádtam tanulni, olvasni, életem boldog napjait töltöttem el a tankönyveimmel és a regényekkel. Erdélyben, a hetvenes-nyolcvanas években az olvasás volt az egyetlen szórakozási lehetőség, így mindenkinek rengeteg könyve volt, állandóan könyvtárba jártunk, a barátnőimmal is folyton csereberéltük az olvasnivalókat. A természettudományok érdekeltek, a kultúrát otthon szívtam magamba, a nagyanyámmal gyakran egymás kezéből kapdostuk ki a köteteket.

Kép: Pomaranski Luca

– „Nem értettem soha, mi az a zse, amit suttogva mondtak rá valakire.” Anna nagyanja egy kikeresztelkedett zsidó asszony, akinek arab férje volt, jelenleg pedig egy indiai úriember a hódolója. Az idős hölgy – aki műveltségével és fanyar humorával tűnik ki a szereplők közül – fitytyet hány a származási és a vallási megkülönböztetésre. Szerinted számítható lesz társadalmainkból valaha is az indokolatlan előítélet?

– Sajnos nem vagyok erről meggyőződve, mégis hinni szeretném, hogy az emberek közötti egyenlőség egyre fontosabb lesz a világ számára, és a közös célok segítenek abban, hogy elmosódjanak a különbségek. Hiszek a műveltség, a tudás erejében, amely bőrszintől, vallási hovatartozástól független.

– „Birtokában vagyok az elhárítás teljes arzenáljának, de a nem-gondolkodásban vagyok a legjobb.” Alkalmazod te is a munkádban, az életedben a főhősöd tagadó technikáját?

– Ez struccpolitika, a cím is erre utal. A szakmámban mindenképpen alkalmazom, hiszen nem lehet „hazavinni”

minden betegséget, nyomorúságot és halált. Anna Freud szerint a tudatalatti elhárító mechanizmusainak segítségével csökkentjük azt a pszichés feszültséget, amelyben vagyunk. Ezt a ha nem gondolunk rá, akkor nem is létezik gondolkodást orvosként csak évek, évtizedek után tudjuk alkalmazni. De mint megküzdési stratégia, valamilyen szinten mindenkire jellemző.

– „Anna kezdő orvosként is szerette megkérdezni az idősebb nővéreket, hogy: biztos meghalt?”

– Igen, ez én voltam. Amikor az első halottat meg kellett vizsgálnom a kórházban, akkor odacsődítettem mindenkit. A halál felfoghatatlan, a megértéséhez száz év sem elég. Az én hitvilágomat és kapaszkodómat a természettudományok és az objektív valóság adja. Ez néha gátol abban, hogy a körülöttem lévő világot és az abban élő emberek viselkedését rugalmasabban lássam. Ugyanakkor azt tapasztalom, hogy a hívő embereken sokat segít a hit. Az egyik nagymamámnak a kezében sokszor ott volt a rózsafüzér és az imakönyv – nem tudott olyan szörnyűség történni a családban, amelyen ne segített volna

túljutni neki az imádság. Emlékszem, mindig „alkudozott” Szent Antallal, pénzt dobott be „neki”, vagyis a perselyébe a vizsgáim előtt, én pedig bíztam abban, amit ő mondott ilyenkor, vagyis hogy mindent tudni fogok, és még az is eszembe fog jutni, amit meg sem tanultam.

– „Egyik kezemet finoman az ölébe vonta, és úgy ültünk egymás mellett, mint egy igazi nagymama és az unokája.”
A könyvedet nagymamáidnak ajánlottad. Anna nagyjában ott vannak mindannyian?

– Igen. Zseniális, olvasott és humorral áldott nők voltak, modernebbek sok mai fiatalnál. Nagyon sokat kaptam tőlük, imádtam őket, ahogyan ők is engem. Ma is hallom a nevetésüket, éppen úgy vihogtak, mint most én a barát-nőimmal. Mindig meglátták az élet napos oldalát, pedig a sors mindegyiküket keményen megpróbálta.

– „Magas lépcsőid vannak, ne kapd el a koronavírust, mert megfulladsz a hegymenetben.”
A legdurvább helyzetekben is a humorhoz nyúlsz az író és a főhős.

– A jókedv, a humor nagyon fontos, sok mindenen átsegít. Hálás vagyok, mert a kollégáim sincsenek híján ennek, és a betegek hangulata is egész más, ha kicsit derűsebb egy vizit. A fiataloknak pedig szárnyakat ad, ha jó légkörben folyik a munka, és érzik, hogy megbecsülik őket. Hiszen egy kezdő orvosnak semmire sincs ideje, csak túlél. Az első öt-hat év olyan nekik, mint amilyen nekünk volt a járvány. Hirtelen ránk esett minden. A nővérek és a fiatal orvosok a hátukon vitték az egészséget, mi voltunk ott háttérként. Az élénk fantáziám segített át ezen is. Úgy gondoltam, hogy egy világméretű borzalomban apró kis porszemként valamiféle heroikus dolgot viszünk véghez azzal, hogy segítünk, hogy túlélünk. Jó, hogy vége lett.

– „Férjhez menés vagy tanulás... csak egy helyes út van.”
Örök dilemma ez egy nő számára?

– Ha valaki szeretne „kitörni”, azt csak tanulással teheti meg. A tanult és férjezett nők többsége egy életen át egyensúlyoz a család és a munka között, és állandó büntudata van amiatt, hogy hol az egyik, hol a másik területet hanyagolja el. Nehéz ebből a szempontból fiatal nőnek lenni.

– „A téridő kontinuumában a szerelem is csak egy illúzió, ahol az időkoordináta egy pillanat, a tér három dimenziója pedig fél cipősdoboznyira terjed.”
Ez a főszereplő egyik „képlete” a szerelemre...

– Anna okos, intelligens nő, mégis hét éven keresztül egy méltatlan kapcsolat alacsony önbecsülésű szereplője.

A viszony lezárásának pillanataiban eszmél rá, mennyire kevés az, ami ebből a hét évből kézzelfoghatóan megmaradt. A szerelem tudományos szemszögből vizsgálva az elején olyan, mint egy külső környezettől független, zárt termodinamikai rendszer. De előre kiszámítható, hogy mi lesz a vége, szóval nyugodtan hasonlíthatjuk egy matematikai képlethez. Látod? A tudománnyal szinte mindent megmagyarázhatunk.

– „Vannak dolgok, amiben a klisének tartott szívünkkel és lelkünkkel lehet csak részt venni. Ilyen például a barátság is.”
Zsófi Anna egyetlen igaz barátja. Neked van Zsófid?

– Rengeteg Zsófim van és volt. A barátság ugyanolyan fontos, mint a család. Ez tesz emberivé. Ez – akárcsak a szerelmi szál – teljesen más nálam, mint a főszereplőmnél, ebben úgy éreztem, hogy a szereplőim maguk írják a történetüket. Zsófi szépségében ott a viselkedése, a nőies mozgása, a könnyed humora, az önzetlen segítősége, ahogy Annát ápolja a járvány idején. A szeretet, amely összeköti őket, az a legnagyobb érték.

– „Kívülről szemlélem az életemet, mint valami rendezőt vesztett színházi előadást.”
Mi segít túljutni a kudarcokon, az embert próbáló helyzeteken?

– A legnagyobb szomorúságomban is akadt olyan pillanat, amikor megálltam, és boldognak éreztem magam attól, hogy „a szétoszló ködből láttam feltűnni a délutáni holdat”. Micsoda túlélésre, megküzdésre vagyunk beállítva, ha képesek vagyunk bármilyen helyzetben meglátni a napsütést. Mi ez, ha nem ajándék?

– **Kertész Anna története lezárult, de Havas Juli második regénye tavasszal jelenik meg.**

– Mindig azt mondtam, hogy képtelen lennék írni az erdélyi múltamról, most az új regényem témája a barátságon túl mégis a honvágy. A kitelepedés, a betelepülés, hogy hol is van a hazád. Izgalmas volt az a panelvilág, amelyben felnőtünk. Sok saját gyermeki élménnyel tarkított történet kerekedett ki, amelynek főszereplőit az osztálytársakból, barát-nőkből gyűrtam össze. És kicsit benne van az is, hogy az én nemzedékemből nagyon sok orvos jött Magyarországra Erdélyből a nyolcvanas évek végén.

– **El tudod képzelni, hogy feladd az orvosi pályát az írás miatt?**

– A gyógyítást nem válthatja fel az írás, Havas Juli mindig dr. Szalai Zsuzsanna tudógyógyász marad. ♦

Segítség egy gombnyomással!

G O N D ● S Ó R A

Igényelje a Gondosórát,
hogy biztonságban tudhassa
idősebb szeretteit a nap 24 órájában!

Magyarország Kormánya fontos feladatának tekinti, hogy gondoskodjon 65 év feletti honfitársainkról. A **Gondosóra** egy korszerű, díjmentes jelzőeszköz, amelyhez egy éjjel-nappal elérhető diszpécierszolgálat kapcsolódik, így az idősek szükség esetén egyetlen gombnyomással jelezni tudják, ha segísége van szükségük.

www.gondosora.hu

Tel.: +36 1 445 00 80

◆ Az **ír utazók** (Irish Travellers) az angolszász köznyelv legtöbbször vándorcigányként említi, azonban az elmúlt évtizedek különböző genetikai vizsgálatai alapján azt állapították meg, hogy a népcsoport ír eredetű. A legvalószínűbb forráskönyv szerint az 1650-es évek táján, vagyis mintegy tizenkét nemzedékkel korábban váltak el a letelepedett írektől. A dátum igazolja azokat a történéseket, akik azt állítják, hogy bár a népcsoport létezését az 1100-as évek írásos említései is bizonyítják, vándorló életmódjuk kezdete Oliver Cromwell írországi háborújához (1649–1653) köthető. Az ezt követő évszázadokban elszigetelten éltek, viszonylag ritkán érintkeztek a letelepedett ír lakossággal, ezért idővel genetikailag és kulturálisan is elváltak útjaik. Legtöbben közülük a mai Írország területén élnek – a 2016-os népszámlálás adatai alapján mintegy harminckétezen vallották magukat ír utazónak, ez a teljes lakosság 0,7 százaléka –, de jelentős a diaszpórájuk az Egyesült Királyság területén és az Egyesült Államokban.

Különleges világukba enged bepillantást a *Blöff* (Snatch, Guy Ritchie, 2000) című film, az Oscar-díjas *A nomádok földje* (Nomadland, Chloé Zhao, 2020) vagy a Birmingham bandája sorozat (Peaky Blinders, 2013–2022).

Nemrég egy fiatal német fotós, Frederik Rüegger hónapokig dokumentálta az ír vándorok életét, a ballinasloe-i (Galway megye, Írország) és az appleby-i (Cumbria, Anglia) lóvásárookra kísért el vándorkaravánokat. Rüegger különleges hangulatú fotósorozata a Sony World Photography Awards ifjúsági kategóriájában a kiemelt munkák között versenyez a fődíjért, a végeredményt április közepén jelentik be a szervezők. A lebilincselő képeket addig is a pályázat honlapján tekinthetjük meg (worldphoto.org). ◆

Kép: Frederik Rügger, Germany, Shortlist, Student Competition, Sony World Photography Awards, 2024

Átadták

a Média a Családért díjat és
a Külhoni Média a Családért díjat
a 2023-as év győzteseinek

A Média a Családért Alapítvány idén
tizenhetedik alkalommal díjazta a legjobb,
családdal kapcsolatos cikkeket, rádió- és
televízió-műsorokat – az elismeréseket 2024.
január 25-én az Eiffel Műhelyházban adták át.

Média a Csaláért díj 2023:
Süveges Gergő

Külhoni Média a Csaláért díj 2023 és közönségdíj:
Szabó Sándor

Média a Csaláért díj közönségdíj:
Balogh Fruzsina

♦ **A magyarországi szakmai díjat **Süveges Gergő**, a Kossuth Rádió *Vendég a háznál* című műsorának szerkesztő-riportere kapta örökbe adó anyákról készült riportjáért.**

A közönségdíjas **Balogh Fruzsina**, *A Szív* magazin munkatársa lett. Írásának címe: *Utak egymáshoz – Megtanulhatatlan házasság.*

A külhoni jelöltek írásainak értékelése során idén a szakmai zsűri és a közönség választása megegyezett, ugyanis mindkét elismerést **Szabó Sándor**, a *Kárpátaljai Igaz Szó* munkatársa nyerte el a szétszakított kárpátaljai magyar családok sorsát bemutató, *Apa, nagyon hiányzol! Mikor jössz végre haza?* című riportjával.

A két fődíj egy-egy millió forint, a két közönségdíj pedig négyszáz-négyszáz ezer forint jutalommal jár.

Szám Kati, Mohay Bence és Molnár-Bánffy Kata, akik zsűritagokként egyben a díjátadó házigazdái is voltak

Kép: Éder Vera, Jónás Jácint

A MÉDIA A CSALÁÉRT DÍJ
TÁMOGATÓJA:

A KÜLHONI MÉDIA A CSALÁÉRT DÍJ
TÁMOGATÓJA:

A MAGYARORSZÁGI ÉS KÜLHONI
KÖZÖNSEGDIJAK TÁMOGATÓJA:

A DÍJÁTADÓ TÁMOGATÓJA:

